

Implementace SVI do systému práce
OSPOD – aktuální stav realizace
Informačního systému sociálně- právní
ochrany dětí (IS SPOD)

Zasedání RVPPK dne 28. 11. 2019

Mgr. Hana Jamrichová

Oddělení koncepce a metodiky ochrany práv dětí

Ministerstvo práce a sociálních věcí

Aktuální stav realizace a implementace IS SPOD

Aktuální stav realizace a implementace IS SPOD

- Dle vyjádření sekce ekonomické a ICT Ministerstva práce a sociálních věcí je realizace IS SPOD součástí veřejné zakázky IS DAV a aktuálně je na posouzení na Úřadu na ochranu hospodářské soutěže
- Rozhodnuto bude v horizontu 2-3 měsíců.
- IS DAV se skládá z několika modulů – IS SPOD je jedním z nich
- Realizace dodavatelem zakázky byla stanovena na 2 roky, nejpozději do konce roku 2021

Postup realizace IS SPOD

- **Zpracování studie proveditelnosti**, na jejímž základě bude stanoven rozsah údajů zpracovávaných v systému a okruh subjektů, které se budou na systému podílet včetně definice této účasti.
- Zpracování informační koncepce podle zákona o informačních systémech veřejné správy.
- Zpracování projektové dokumentace informačního systému, která bude zahrnovat opatření k zajištění bezpečnosti systému podle zákona o kybernetické bezpečnosti a prováděních právních předpisů.
- Plán implementace rozšíření informačního systému sociálně-právní ochrany (ochrany práv dětí), obsahující kromě technických a organizačních záležitostí také plán vzdělávacích a informačních aktivit ve vztahu k budoucím uživatelům systému a definici finančních zdrojů na realizaci všech uvedených aktivit.

Postup realizace IS SPOD

- Bude ustanovena struktura organizačního uspořádání projektu: hlavní projektový tým, garant projektu apod.
- Vzniknou realizační týmy, které se budou zaměřovat na jednotlivé oblasti IS SPOD (ochrana osobních údajů apod.), dle toho se budou nominovat zástupci do jednotlivých realizačních týmů
- Zástupce RVPPK budou přizváni

Studie „Definice funkcionalit informačního systému“

- Věcný podklad pro přípravu IS SPOD
- Cílem studie bylo popsat věcné řešení elektronického informačního systému v oblasti ochrany ohrožených dětí umožňujícího sledovat a hodnotit indikátory kvality řízení na všech úrovních tohoto systému
- Obsahuje popis současného stavu, základní východiska a obecné zásady, definice okruhu účastníků informačního systému, návrh řešení hlavních funkcí informačního systému, nadstavbové funkcionality (vytváření databází, registrů, nahlížení do záznamů, archivace, statistiky), vybrané právní a realizační otázky spojené se zaváděním informačního systému.

Studie „Definice funkcionalit informačního systému“

Obecnými funkcemi jsou:

- Vedení dokumentací a rejstříků, záznamů o případové práci (sociální záznam, specifické nástroje případové práce) atd. v jednotné elektronické podobě; účelem je zjednodušení administrativních činností a sociální práce prostřednictvím elektronizace.
- Generování vzorů zpráv a podání, elektronizace procesu vedení správních řízení; účelem je zejména zajištění formální správnosti úředních dokumentů a zjednodušení administrativní činnosti.
- Sledování klíčových lhůt (daných zákonem, stanovených v rámci případové práce atd.) a jejich naplňování; účelem je prevence nedodržování lhůt, možná kontrola dodržování lhůt atd.

Definice funkcionalit informačního systému

- Studie proveditelnosti by měla rovněž stanovit **okruh dat shromažďovaných, zpracovávaných a sledovaných v rámci Informačního systému**. V oblasti ochrany dětí může být tento okruh velmi široký, protože situaci dítěte a sociální práci a s dítětem a rodinou ovlivňuje celá řada nejrůznějších faktorů. Je tedy nutno hledat určitou rovnováhu mezi ochranou soukromí a potřebou získání údajů ve prospěch ochrany dítěte a naplnění jeho nejlepšího zájmu.
- V této souvislosti bude řešeno nakolik bude informační systém nástrojem mezioborové spolupráce (viz Systém včasné intervence) a elektronizaci a automatizaci výkonu sociálně-právní ochrany dětí v úzkém pojetí výkonu příslušné správní agendy orgány veřejné správy.
- Protikladem záměru stanovit velmi širokého okruhu sledovaných dat je nutnost respektovat zásady ochrany osobních údajů a zároveň zohlednit otázku efektivnosti výkonu veřejné správy. V této souvislosti je nutno upozornit, že v agendě sociálně-právní ochrany jsou shromažďovány velmi citlivé údaje o dětech a rodinách (údaje o sociální a ekonomické situaci rodiny, o vztazích v rodině, případném protiprávním jednání atd.)

Studie „Definice funkcionalit informačního systému“

- Sledování „průchodu dítěte systémem“ (přehled o poskytovaných službách a dalších formách pomoci, realizovaných intervencích, umisťování do náhradních typů péče atd.); účelem je získání údajů potřebných pro případovou práci a zároveň informací pro řízení jednotlivých pracovišť i systému jako celku.
- Komunikace mezi uživateli informačního systému, sdílení či přenos dokumentací při změně místní příslušnosti, propojení informačních databází; účelem je urychlení komunikace a nižší administrativní náročnost „sdílení“ agendy nebo jejího předávání mezi jednotlivými pracovníky či pracovišti.
- Sledování vybraných kvantitativních a kvalitativních indikátorů v reálném čase (včetně možnosti zpracování statistických výstupů k předem určenému datu, vytváření časových řad atd.). Tyto aktuální a ověřitelné údaje jsou nutné pro efektivní řízení systému ochrany dětí (hodnocení výkonu systému, rozhodovací procesy v oblasti financování atd.) na všech úrovních.

Definice funkcionalit informačního systému

Okruh uživatelů informačního systému:

- Základní strukturou Informačního systému budou **elektronizované dokumentace a související záznamy orgánů sociálně-právní ochrany**, zejména obecních úřadů obcí s rozšířenou působností a krajských úřadů. Z toho vyplývá stanovení základního okruhu uživatelů Informačního systému. Součástí tohoto okruhu je i Ministerstvo práce a sociálních věcí.
- Zároveň bude řešeno specifické postavení ostatních orgánů sociálně-právní ochrany, jimiž jsou obecní úřady, Úřad práce ČR a Úřad pro mezinárodně-právní ochranu dětí (**tzv. uživatelé se specifickým přístupem**). Jejich zapojení do Informačního systému se bude odvíjet od rozsahu zákonných kompetencí

Definice funkcionalit informačního systému

Jednou z předpokládaných pokročilejších funkcí Informačního systému je komunikační propojení aktérů (a zdrojů informací) působících i **mimo soustavu orgánů sociálně-právní ochrany**. Jde zejména o následující subjekty:

- Právnícké a fyzické osoby pověřené k výkonu sociálně-právní ochrany (tzv. pověřené osoby).
- Poskytovatelé vybraných druhů sociálních služeb, jejichž cílovou skupinou jsou ohrožené děti (mladí dospělí) a jejich rodiny.
- Školská zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy (dětské domovy, dětské domovy se školou, výchovné ústavy, diagnostické ústavy), střediska výchovné péče a jejich veřejnoprávní zřizovatelé (kraje, resp. školské odbory krajských úřadů; Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy).
- Vybraní poskytovatelé zdravotních služeb (například dětské domovy pro děti do tří let věku) a jejich veřejnoprávní zřizovatelé (statutární města, kraje, resp. odbory zdravotnictví příslušných úřadů, Ministerstvo zdravotnictví).
- Vybrané subjekty působící v oblasti justice, které pracují s cílovou skupinou ohrožených dětí (soudy, státní zastupitelství, Probační a mediační služba, poskytovatelé služeb pro oběti trestných činů atd.).
- Vybrané subjekty působící v oblasti vnitra (policejní orgány, služby pro cizince atd.).

Definice funkcionalit informačního systému

- V první fázi se počítá se zapojením těchto subjektů pouze v roli „**uživatele s omezeným přístupem**“. Důvodem je zcela odlišné právní postavení těchto subjektů ve vztahu k shromažďovaným a zpracovávaným osobním a citlivým údajům. V dalších fázích (ovšem za podmínky rozsáhlejší změny právní úpravy) je možno uvažovat o intenzivnějším propojení a využívání systému jako nástroje mezioborové spolupráce.

Definice funkcionalit informačního systému

Sledování indikátorů

- V rámci Informačního systému je nutno definovat indikátory vypovídající o výkonech systému (anonymizované statistické informace potřebné pro řízení případové práce, jednotlivých úřadů a organizací a systému jako celku). Některé z indikátorů budou založeny na údajích obsažených v současné době v jiných informačních systémech (budou shromažďovány na centrální úrovni). Většina indikátorů bude generována automaticky na základě údajů zpracovávaných v rámci informačního systému, odpadne tak složité a neefektivní vykazování.

Definice funkcionalit informačního systému

- Vzhledem k tomu, že indikátory budou v rámci Informačního systému sledovány on-line, bude možno generovat **časové řady** (dny, měsíce, roky, případně i jiná časová období). V rámci Informačního systému je vhodné nastavit funkci automatického **vytváření statistik** (měsíčních, čtvrtletních, ročních) a definovat **způsob jejich zveřejňování** (ročenka z oblasti ochrany dětí, elektronické newslettery pro uživatele Informačního systému a klíčové aktéry rozhodovacích procesů atd.).

Definice funkcionalit informačního systému

Tematicky lze indikátory rozdělit do několika hlavních skupin:

- Sociodemografické indikátory vztahující se k situaci ohrožených dětí a rodin, resp. vypovídající o situaci v určité lokalitě, regionu či České republice jako celku.
- Výkonové a finanční indikátory vypovídající o činnosti orgánů sociálně-právní ochrany dětí a dalších subjektů působících v oblasti ochrany dětí.
- Kvalitativní indikátory (předem definované indikátory, vypovídající o impaktu jednotlivých služeb či intervencí).

Definice funkcionalit informačního systému

Indikátor chudoby: počet dětí vyrůstajících v rodinách, které jsou příjemci dávky pomoci v hmotné nouzi příspěvek na živobytí (zdrojem informací může být například již existující Jednotný informační systém práce a sociálních věcí, resp. OK nouze) a vlastní výkaznictví orgánů sociálně-právní ochrany.

Indikátor bydlení: počet a podíl rodin s dětmi, které žijí bez stabilního bydlení, tj. na ubytovnách, azylových domech, v krátkodobých pronájmech (informace vykazovaná příslušným obecním úřadem obce s rozšířenou působností, výsledky statistických šetření).

Indikátor vzdělání: počet dětí, které navštěvují školská zařízení mimo hlavní vzdělávací proud, tj. speciální školy, praktické školy atd.; podíl mladých osob předčasně opouštějících vzdělávací systém (zdroje: školská statistika, případně informace vykazovaná příslušným obecním úřadem obce s rozšířenou působností).

Indikátor bezpečné péče: počet dětí týraných a zneužívaných (informace vykazovaná příslušným obecním úřadem obce s rozšířenou působností); kriminalita mezi dětmi a vůči dětem, resp. děti jako pachatelé trestných činů a děti jako oběti trestných činů (informace vykazovaná příslušným obecním úřadem obce s rozšířenou působností, doplněná policejními a justičními statistikami).

Indikátor náhradní péče: počet dětí, které vyrůstají mimo rodinu, přičemž budou sledovány zvláště děti vyrůstající v institucionální výchově a v náhradní rodinné péči a příčiny odebrání dětí z péče vlastních rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte (informace vykazovaná příslušným obecním úřadem obce s rozšířenou působností).

Děkuji za pozornost.